

דברי נשיאת בתי משפט השלום לנוער, השופטת מיכל קפלן רוקמן

לגברת טובה בן ארי בכנס באוניברסיטת רייכמן 23.12.2024

קישור: [דברי נשיאת בתי משפט השלום לנוער, השופטת מיכל קפלן רוקמן בכנס משפט וחינוך – לקראת](#)

["מחר אחר" הרשות השופטת](#)

הכנס היום, מוקדש גם כאירוע מיוחד לציון בדברי הוקרה שבח הלל ותודה, לגברת טובה בן ארי המפקחת הארצית במשרד החינוך ליישום חוק זכויות התלמיד. טובה שבנפשה תישאר גם תמיד ילדה ונערה, וטוב שכך, עומדת בסוף השנה לפרוש לגימלאות. החסר בדמותה הססגונית יהיה מורגש אך אני בטוחה שדרכה, בה הטביעה חותם משמעותי בלימוד, הכרה והטמעה של חשיבה ושיח זכויות ימשיך הלאה ויהיה זה עבורה מקור הסיפוק הרב ביותר.

טובה, זו שתמיד, עם סיגריה ביד, לבושה באופן מוקפד וצבעוני, מותירה אותי תמיד סקרנית מה יהיה צבע הז'קט היום, מחייכת מהלב, קשובה ונדיבה, לא מתפשרת מקצועית, אשת אמונה ומעשה גם יחד במעשה החינוכי של חינוך לדמוקרטיה, חינוך לזכויות ויישומן, הגנת החלש והנזקק, ללא חת ופחד בלהט אמונה.

בנימה אישית, אספר כי נפגשנו לפני כ – 23 שנים, בחבלי הקמה של הסניגוריה הציבורית, בהיותי סניגורית צעירה, מייצגת קטינים. אז - יצאנו לדרך במסע משותף של הוראת שיח זכויות בבתי ספר בחטיבות ביניים, מהלך שהתרחב וכיום בשיתוף פעולה נרחב עם הסניגוריה הציבורית מתקיים בפרישה ארצית.

המשכה של דרך במיזמים חינוכיים מרתקים בנושא, בהם תמיד טובה במעוף יצירתי, בחשיבה מחוץ לקופסא, ביזמות חינוכית ובעיקר באהבת אדם בכלל וילד בפרט עשתה ופעלה.

זה היה מתחיל כך הודעה/טלפון – "אשמח לשוחח איתך על..."

פוסטר וחוברת זכויות/ביקור בבית ספר מיוחד שפועל באופן יצירתי להנחת הנחלת תפיסת זכויות ואחריות/הזמנה להשתתף במשפט מבויים בו תלמידים מציגים נושא/יום עיון על בית הספר של החיים במאה ה – 21 לאור מחשבתו ההומניסטית של יאנוש קורצ'אק/מיזמים לציון יום זכויות הילד הבין לאומי/פגישת תלמידים בבית המשפט בשיח על הזכות לחינוך/מפגש עם יועצים משפטיים של משרד החינוך/דירבון וקידום נערים ונערות ברוכי כשרונות הפועלים כנוער מתנדב ונציגים במועצות תלמידים/השמעת קול הנוער של קטיני ישראל לאומות העולם בדרישה לשיחורר החטופים/לימוד מישנתו החינוכית של יאנוש קורצ'אק על דרך עשייה/הטמעת האמנה לזכויות כל ילד וילדה בארצנו.

אלו אך דוגמאות, מיקצתי מתוך רב וטוב בעשייה ברוכה. של טובה - אישה מנהיגה חינוכית, אשת אמונה ומעשה, אישה ערכית, מעוררת השראה, אשר בשילוב מיוחד בין תבונה אמונה הומור ומצפן ערכי, איפשרה וזיכתה תלמידים רבים בזכות לפתוח

צוהר לחשיבה ולמידה סקרנית במסע למידה של זכויות אחריות ויישומן, תוך לחימה ללא חת ליישומן והנחלתן.

בזכותה – יום זכויות הילד בישראל, אינו אך ציוס בלוח השנה ביום 20/11 אלא חלק ממגילת זכויות ואחריות כנגדה, של כל ילד ותלמיד בישראל. בשם כל תלמיד ותלמידה, בישראל, ואומר בצניעות אף בשם אזרחי מדינת ישראל וממני כאזרחית, כשופטת ונשיאת בתי המשפט לנוער המאמינה בחשיבות טיפוח דור ההמשך – אני עוטררת עליך זר עצום וססגוני של תודות.

חשבתי על שני קטעים רלבנטיים,
*האחד בבת שחוק מספר ילדים, פרי עט של ד"ר סוס הנפלא, בספר "הידד ליום שושנשוני מיוחד"
שם, כתב ד"ר סוס ספר על מורה, על בית הספר השונה, בו מורה יודע לראות תלמיד-אדם קטן גדול על הכתה של המורה גברת טרלה לילי וכל בוגרי כיתתה בבית ספר שושנוני, שבודאי יצליחו בבית הספר של החיים. (סיפור הצלחתם במבחן כדי שלא ייסגר בית הספר ויעברו לבית ספר בקרית מרורים שבו – להקריא...
(ומי שטרם מכיר את הספר – מפסיד וירוף היום לחפשו).

"אני והמון חברים שלי גם
גרים כאן בכפר מקרוני,
מה שהכי נהדר – שכולנו
לומדים בבית ספר שושנוני" ...
בית הספר שלנו נמצא בסמטת שונלינה פינת שונלו. מבחוץ הוא נראה כמו בית ספר רגיל, אבל לנו נדמה שהוא לא" ...
..."טרללה לילי חייכה ואמרה "לא לדואג במבחן הזה אין כל חידוש".
אין לי ספק שתצליחו היטב כי למדתם כל מה שדרוש.
למשל שאדום ולבן הם ורוד, העולם – עגול, ים הוא רטוב
ומה שחשוב יותר מהכל – לימדנו אתכם איך לחשוב" + להקריא עמוד אחרון.

*והשני, במשנתו הסדורה של הפדגוג ורופא הילדים, יאנוש קורצ'אק בקטע מספרו "כיצד לאהוב ילדים" (עמוד 15, קטע 10) (נכתב בימי מלחמת העולם הראשונה)
"להבטיח לילדים התפתחות חופשית מותאמת של כל כשרם הרוחני, להעלות את מלוא כוחותיהם הגנוזים, לחנך ליחס של כבוד לטוב, ליפה ולחופש... אתה תמים, נסה. הציבור מסר לידך פרא צעיר כדי שתעצב דמותו, ותכשירו להיות נוח לעיכול, והוא מחכה..."

זכותו של הילד לרצות, להזכיר על עצמו, לתבוע – חש לו זכות לגדול ולהתבגר, ובהתבגרו להקים דור – ומטרת החינוך היא: לא הקמת רעש, ולא קריעת נעליים, לא ציות ומילוי פקודות, לא ביקורת, אלא אמונה, שהכל דורשים רק את טובתו, וזאת היא כוונתם.

הרמוניה, השתפכות, חופש – זוהי הדיברה: ואהבת לרעך. הסתכל נא סיבך בעולם והצטחק".

זוהי מישנתה של טובה, זוהי שליחותה, זוהי עשייתה. אבירת זכויות התלמיד. ישראלית יפה, תמיד עם תקווה ואמונה, אוהבת אדם בכלל וילדים בפרט, משרתת ציבור בגובה לב ועינים של ילדה ילד נער ונערה – ועל כך התודה וההוקרה.

עוד זמן עד דיברי פרידה ואיחולים לבריאות איתנה, נחת מהמשפחה ועשייה ברוכה ככל שליבך הרחב שואף לו. אך על חשבון לקראת עתיד קרוב לבוא – נאמרים אלו כבר עתה בהערכה רבה, הוקרה ואהבה.